

קוֹנְטֵרַס

לְהִיּוֹת בְּחֹר מִצְּלִיחַ

יִתֵּן עֲצוֹת לְבַחֲוֹרִים צְעִירִים, אִיךְ
שִׁי צְלִיחוֹ בְּחַיֵּיהֶם, וְיִהְיֶה הַכִּי מְאַשְׁרִים.

בְּנוֵי וּמִיָּסֵד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוֹן

בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמְאַמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֵסֵלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אֵין לָךְ בְּחֹר
שְׂאִינוּ רוּצָה לְהִיּוֹת מְצַלַח בְּחַיֵּינוּ,
אַבְל תְּכַף-וּמְיָד כְּשֶׁרוּאָה בְּחֹרִים
אַחֲרֵים מְצַלִּיחִים, נִכְנָסוֹת בּוֹ
מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל יְאוּשׁ, כְּאִלוֹ הוּא לֹא
יְהִי בְּחֹר מְצַלִּיחַ, וּמְכַל שֶׁכֶּן
כְּשֶׁקִּבַּל כָּל הַשָּׁנִים הַשְּׁפָלוֹת בַּבַּיִת
וְכוּ', אֲשֶׁר מִזֶּה בָּא, שְׂמַחֲזִיק עֲצָמוֹ
לֹא יִצְלַח, וּבְאַמַּת אֵינוּ כָּךְ, כִּי אֵין
לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הָרָצוֹן, וְאִם
יִקַּח עֲצָמוֹ בְּיָדוֹ — בּוֹדֵאי יִצְלִיחַ,
אִם יְהִי חֲזַק בְּרָצוֹנוֹת חֲזָקִים, וְלֹא
יִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרֵים.

(אמרי-מוהרא"ש חלק ב' תתקסג)

קונטרס

להיות בְּחֹר מְצַלִּיחַ

רַבְּנֵנוּ ז"ל אומר (ספר-המדות, אות תשובה, סימן עג): הַעֲבוּדוֹת שֶׁאָדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֲרָפוּ יָקָר מִשָּׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעֵת זְקֻנוֹתוֹ; כְּשֶׁבָחֹר עֲדִין צָעִיר, יֵשׁ לוֹ יֵצֵר הָרַע גָּדוֹל מְאֹד, וּמֵהוּ עָקָר הַיֵּצֵר הָרַע שָׁלוּ? לְבַטֵּל אֶת זְמֵנוֹ הַיָּקָר. אִם הִיא יוֹדֵעַ מְעַלֵּת יְקָרָת הַזְּמַן, הִיא שׁוֹמֵר עַל כָּל רֵגַע שֶׁלֹּא יִלָּךְ לְאַבוּד, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עַל כָּל שָׁעָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עַל כָּל יוֹם. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֹמְרִים (קַהֲלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה א') עַל הַפְּסוּק (קַהֲלַת א, ד): "דוֹר הוֹלֵךְ וְדוֹר בָּא", כָּל יוֹם וְיוֹם זֶהוּ דוֹר שָׁלֵם. בְּיוֹם אֶחָד יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְדַבְּרִים שֶׁלֹּא תֵאָרוּ וְשִׁעְרוּ לְעֲצָמָם. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לָנוּ מִתְּנָה בְּכָל יוֹם 'יוֹם חֲדָשׁ',

וצְרִיכִים לְרֹאוֹת לְמַלְא אֶת הַיּוֹם עִם הַרְבֵּה טוֹב.
 אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד),
 שְׂפָךְ מְנַהֵג יְרֵאֵי ה', שְׂתַכְּף כְּשֶׁמֶתְעוֹרְרִים מִהַשָּׁנָה
 בְּבִקְרָה, כְּבָר מִתְחִילִים לַחֲשֹׁב מִהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְכֵן בְּמִשְׁךְ כָּל הַיּוֹם אֵינָם פּוֹסְקִים כְּרָגַע
 מִהַדְּבָקוֹת בְּבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר כָּל רָגַע וְרָגַע
 שְׂאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא מְקַיֵּם בְּזֶה מִצְוָה
 תְּדִירִית שֶׁל אֲמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יַחּוּד הַיְיָ"ה
 בְּרוּךְ הוּא, כָּל דְּקָה שְׁחוֹשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ זֶה
 מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְאֵין זֶה אוֹרֵךְ הַרְבֵּה זְמַן, וְאֵינוֹ לוֹקַח
 כַּח וּמַח, רַק צְרִיכִים לַחֲשֹׁב — הִנֵּה הַקִּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתִּי, עִמִּי וְאַצְלִי, וּבְזֶה
 מְקַיֵּמִים מִצְוֹת עֲשֵׂה תְּדִירִית, וּבְזֶה תְּלוּיּוֹת כָּל
 הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל
 מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְּנָן לָנוּ הַקִּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא — רַמ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא
 תַעֲשֶׂה, צְרִיכוֹת לְהַבִּיא אוֹתָנוּ לְאֲמוּנָה, שְׁנוֹזְכָה
 לְהַגִּיעַ עַל-יְדֵי-זֶה לְזִכֹּר בְּהַקִּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
 אֵין עוֹד דְּבַר חָשׁוֹב יוֹתֵר לְמַעַלָּה אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ
 כְּאָדָם הַחוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ, וְאֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת כְּרָגַע מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרֵךְ. וְרַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה,
 סִימָן לג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, הַקִּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח

לָךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; כְּשֶׁאָדָם מִחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ,
שָׂאִין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ, בּוֹ בְּרַגַע מוֹחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

וְהִנֵּה כְּשֶׁבְחוֹר עֲדִין צָעִיר, מֵחוּ רֶץ וּמְתוֹרֵץ
לְכָל מִינֵי הַבְּלִי הַבְּלִים וְדַמְיוֹנוֹת וּמִשְׁחָקִים,
הָעֶקֶר לֹא לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. אָבֵל אִם יִתְחִיל
בְּצַעֲרֹתוֹ לַחֲשֹׁב מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִהְיֶה לוֹ
קַל מְאֹד אַחֲר־כֵּן בִּימֵי הָעֲמִידָה, וּמִכָּל שָׂכָן בִּימֵי
הַזְּקֵנָה. כִּי כַּמָּה זְמַן יֵשׁ לְאָדָם לַחֲיוֹת בְּזֶה
הָעוֹלָם? אוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים ז, י): "יְמֵי
שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים
שָׁנָה". אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
סא), שְׂאֵפְלוּ הַשְּׁבָעִים שָׁנָה פּוֹרְחִים כְּרַבֵּעַ שָׁעָה.

הִנֵּה זְכוּרְתָנִי בְּהִיוֹתִי פְּעוּט בֶּן שָׁלֹשׁ שָׁנִים,
טָרַם גָּזְזוּ שְׁעָרוֹתַי, אֲנִי זוֹכֵר אֶת הַחֲלָקָה שְׁלִי,
וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לְגֵן, וְעָלִיתִי לְכֶתֶה א', ב', ג'
וְכו', וְזְכוּרִים לִי הַמְּלַמְּדִים שְׁלִי, וְכָל אֲשֶׁר
לְמַדוֹנִי, וְהִנֵּה כְּבָר הִגַּעְתִּי לְגִיל זְקֵנָה, וְהַכֵּל פָּרַח
כָּל-כֵּן מֵהָר, שָׂאִין יְכוּלִים לְהֶאֱמִין כָּלֵל, שְׁחֲלָפָה
תְּקוּפָה כֹּה אֲרַכָּה בְּמַהֲיָרוֹת הַבְּזֵק. אָבֵל זוֹ עֲבָדָה!

וּכְשׁוֹפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ
 ז"ל בְּהִיוֹתִי כְּכֵן חֲמֵשׁ-עָשָׂרָה וְחֲצִי — לְקַחְתִּי
 עֲצָמֵי בֵּינָיִם, וְהִחִילוֹתִי לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוֹשָׁה וּבְהִתְבוֹדְדוֹת, וְאֲנִי נוֹתֵן תּוֹדָה לְפָנָיו
 יְתָבָרֵךְ, שֶׁלֹּא הָיוּ לִי חֲבָרִים רָעִים שְׂיֻכְלוּ לְנַתְּקֵנִי
 מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִהַתּוֹרָה וּמִרַבְּנוּ ז"ל.
 וּבִוְדָאֵי הָיָה לִי קָשָׁה בְּהִתְחַלָּה מְאֹד מְאֹד, אֲבָל
 עָקַר הַהִתְחַזְקוֹת שְׁלִי — שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם לְמַדְתִּי
 אֶת הַהֲנָהגוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הַמּוֹבְאוֹת בְּשִׁבְחֵי-
 הַר"ן, אִיךָ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הָיָה יָלֵד קָטָן בֶּן חֲמֵשׁ-
 שָׁשׁ, וְהֵחֵל כָּבֵר מְאֹד לְהַכְנִס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 יְתָבָרֵךְ, וּמָצָא לְעֲצָמוֹ מְקוֹמוֹת מְחֻבּוֹא לְהִסְתַּתֵּר
 מִבְּנֵי-אָדָם, וְהֵחֵל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְכֵן לָמַד רַבְּנוּ ז"ל הַרְבֵּה תַנ"ךְ, הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת,
 הַרְבֵּה גְמָרָא, וְהָיָה מְשַׁלֵּם לְמַלְמְדוֹ שְׁלֹשׁ מִטְּבָעוֹת
 עַל כָּל דֵּף גְמָרָא שֶׁלְמָדוֹ. וּמִסְפָּר בֵּינָם אֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהִמְלִימָה הָיָה עָנִי מְרוּד, וְהָיָה זְקוּק
 לְשֹׁלֵשׁ הַמִּטְּבָעוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל קָבַל מְעוֹת אֵלָיו כְּדֵי
 לְקַנּוֹת מִיָּנִי מְתִיקָה, וְקִמֵּץ וְלֹא קָנָה, אֲלֹא שֶׁלְמָן
 לְמַלְמֵד שֶׁיִּלְמַד עִמּוֹ עוֹד וְעוֹד דְּפִי גְמָרָא. אֲבָל
 אַחֵר חֲמֵשָׁה-עָשָׂר דְּפִים, כָּבֵר לֹא הָיָה כַּח לְמַלְמֵד
 לְהַמְשִׁיךְ, אִף שֶׁהָיָה זְקוּק מְאֹד לְמְעוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל

שְׁהִיָּה צָעִיר מְאֹד, יֵלֵד קֵט, לֹא הִתְעַיַּף, וְהִפְצִיר
 בְּמִלְמַד שְׁיִלְמְדוּ עוֹד דָּף וְעוֹד דָּף וְכוּ', וְכִךְ מִשָּׁךְ
 אוֹתוֹ שְׁיִלְמְדוּ עַד עֶשְׂרִים וְשָׁשָׁה דְפִים! תְּשׁוּקָה
 כָּל-כָּף עֲזָה הֵיטָה לְרַבְּנוֹ ז"ל לְלַמַּד תּוֹרָה. וְכֵן
 רַבְּנוֹ ז"ל הִתְבוּדַד הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וְכֵן לְמַד
 הַרְבֵּה מְדַרְשִׁים — "עֵין יַעֲקֹב" וְכוּ', עַד שֶׁהִגִּיעַ
 לְגִיל שְׁתֵּים-עָשָׂרָה, וְחִבֵּר אֶת "סֵפֶר-הַמְּדוּת",
 אֲשֶׁר הוּא סֵפֶר מְלֵא הַשְּׂגוֹת, כָּל אוֹת וְאוֹת זוֹ
 הַשְּׂגָה שְׁרַבְּנוֹ ז"ל הִשִּׁיג. וְסֵפֶר רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁלֹּא
 הֵלֵךְ לוֹ בְּנֶקֶל, אֲלֵא הָיוּ לוֹ יְרִידוֹת וְעֲלִיּוֹת, עֲלִיּוֹת
 וְיְרִידוֹת וְכוּ', אֲבָל הָיָה עֹקֵשׁ גָּדוֹל מְאֹד. וְאֲנִי
 קָרָאתִי אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוֹ, שְׁרַבְּנוֹ ז"ל הָיוּ לוֹ
 יְרִידוֹת, וְזֶה נָתַן לִי אֶת הַכֹּחַ לְהִמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדַת
 ה'.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁאַתֶּם בַּחוּרִים צָעִירִים, אִם
 תִּקְחוּ עִצְמְכֶם בְּיַדְיְכֶם, וְתִתְחִילוּ לְלַמַּד בְּהִתְמַדָּה
 רַבָּה — בְּוַדָּאֵי תִצְלִיחוּ. רֵאשִׁית, רְאוּ לְבָרוּחַ
 מַחְבְּרִים רָעִים. וּמֵהוּ חָבֵר רַע? אִם בָּא פְּלוֹנִי
 וּמְקַרֵּר אוֹתְךָ וְאוֹמֵר: "זֶה לֹא נִקְרָא לְמוֹד, אֵין
 צְרִיכִים לְלַמַּד בְּצוּרָה כְּזוֹ", וּמְפַטְפֵט כָּל מִינֵי
 דְבוּרֵי הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, הוּא חָבֵר רַע, כִּי אִם

מְנִסָּה לְהַשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ שְׁלֵא תִלְמַד, בְּיָדַי שִׁיף
הוא לָרַע, וּמְכַל שֶׁכֵּן אִם הוּא, חֵס וְשְׁלוֹם, מְדַבֵּר
נְבוּל פֶּה, זֶה הַגְּרוּעַ בְּיֹתֵר, וּמְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן
כְּשֶׁרוּצָה לְפִתּוּתְךָ לְטֵמָא אֶת הָעֵינַיִם וְהָאָזְנַיִם,
וְרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים מְגִנִּים, צְרִיכִים
לִידַע שֶׁהוּא שְׁלִיחַ הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְעָלֶיךָ לְבִרְחָ
מִטְמָאָה זו, וְלֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ וְלֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל.
הַשְׁלַחַן עָרוּף מִתְחִיל: "וְאַל יִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי
הַמְּלַעֲיָגִים", אֵין לְבוֹשׁ מֵאַף מִתְלוּצֵץ רִיק וּפּוֹחַז.
וְכִי זָכוּ גְדוּלֵי עוֹלָם לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגָּתָם — שְׁלֵא
הִסְתַּכְּלוּ עַל אֵף אֶחָד, אֲלֵא קִבְּלוּ עַל עֲצָמָם:
"אַנְחֵנוּ רוּצִים לְהִיּוֹת צְדִיקִים וְלִלְמַד תּוֹרָה,
וְלִסִּים תַּנ"ךְ, שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, בְּכָלֵי, יְרוּשְׁלָמֵי,
תּוֹסְפָתָא, רַמְב"ם, טוֹר וְשְׁלַחַן עָרוּף, סְפָרֵי הַזֹּהַר
וְהַתְקוּנִים, סְפָרֵי מוֹסֵר וְחִסְדוֹת", וְיִגְעוּ וְטָרְחוּ
אֵף שְׂבָא לָהֶם קָשָׁה מְאֹד, וְלְבִסוּף עָלוּ וְנִתְעָלוּ
בְּמַעְלוֹת הַתּוֹרָה וְהִירָאָה. מְסִפְרִים עַל רַבְּנוּ ז"ל,
שְׁסִים סְפָר "רֵאשִׁית חֻכְמָה" אַרְבַּע-מֵאוֹת פְּעָמִים,
שְׁזֵה דְבָר קָשָׁה אֶפְלוּ לְהַבִּין — הַכִּיצַד עָשָׂה כֵּן,
אֵף זו עֲבָדָה! אֲלֵא שְׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר לָנוּ: הַיּוֹם,
שִׁישׁ לָכֶם הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֵינְכֶם צְרִיכִים סְפָר
מוֹסֵר אַחֵר.

וְלִכֵּן אִם רְצוֹנְכֶם לְהַצְלִיחַ, וּבְאַמַּת לְהִיּוֹת
 צְדִיקִים, עֲלֵיכֶם לְהִתְחִיל לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם,
 כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה מ, כו): "שְׂאוּ מְרוֹם
 עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים". אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמט): בְּבִקּוּר טוֹב
 לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, וְזֶה מִמְּשִׁיךְ עַל הָאָדָם דַּעַת,
 וּמְבִיא יִרְאַת שָׁמַיִם. צְרִיכִים לְזִכּוֹר שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאַצִּלָּנוּ, וְאָסוּר
 לְהַסִּיחַ דַּעַת כְּרִגְעַ מִמָּנוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה הַמְּדַרְגָּה
 הַכִּי גְבוּהָה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
 סִימָן נ'), שֶׁהַמְּחַשְּׁבָה הִיא בְּיַד הָאָדָם לְהַטוֹתָהּ, אוֹ
 שִׁיחֵשֵׁב טוֹב, אוֹ שִׁיחֵשֵׁב רָע, חֵס וְשָׁלוֹם. כְּדַגְמַת
 סוּס — יֵשׁ לוֹ מוֹשְׁכוֹת, וַיְכּוּלִים לְמַשְׁכוֹ לְיָמִין
 אוֹ לְשְׂמָאל, כְּמוֹ-כֵן מְחַשְּׁבַת הָאָדָם יְכוּלִים
 לְהַטוֹתָהּ לְאַיִזָּה צַד שְׂרוּצִים. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מט): מְחַשְּׁבוֹת טוֹבוֹת
 זֶה יֵצֵר טוֹב, מְחַשְּׁבוֹת רָעוֹת זֶה יֵצֵר רָע. אִם אָדָם
 חוֹשֵׁב רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם אָדָם חוֹשֵׁב
 — "הִנֵּה אֲנִי עֹכְשׁוֹ בְּחֹר בְּצַעִיר מְאֹד, בְּגִיל
 בְּרִמְצוּהָ, עֹכְשׁוֹ כָּל הָעוֹלָם לְפָנָי, וְאֲנִי רוֹצֶה
 לְהִיּוֹת צְדִיק, אֵינְנִי חֹפֵץ לְהַסְתַּכֵּל עַל אֵף אֶחָד,
 אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

וְלִהְתָּמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה", וּמִתְחַבֵּא בְּמִקְוֹמוֹת
 מִסְתוֹר, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יְתָבָרֵךְ, וּמְשִׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין
 קוֹנוֹ, לְבִסוּף יִהְיֶה צְדִיק גָּדוֹל, אָבֵל אִם, חֶסֶד
 וְשָׁלוֹם, מִתְיַדֵּד עִם חֲבֵרִים רָעִים, וְלוֹמֵד
 מֵעֲשִׂיהֶם, וְשׁוֹמֵעַ נְגוּנִים מִמְּנַגְנִים רָשָׁעִים, אֲשֶׁר
 אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'), שֶׁזֶה
 מְאֹד מְזִיק לְעֲבוֹדַת הַבוֹרָא, אֲזִי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 נוֹפֵל בְּבֵאֵר שַׁחַת. וְאִם-כֵּן מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת — זֶה
 הַיֵּצֵר הָרָע, וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק ב', סִימָן נא), שֶׁהַיֵּצֵר הָרָע בָּא תָּמִיד אֶל בְּחֹר
 צָעִיר, וּמְעוֹרְרוֹ לְעֲשׂוֹת הַבְּלִי הַבְּלִים, וְאֵינָנו חֲדָל,
 וְכֹא פַעַם אַחַר פַּעַם, אָבֵל אִם אָדָם אֵינוֹ מְסַתְּכָל
 עָלָיו וְאֵינוֹ מְתִיחַס אֵלָיו, לְבִסוּף מְנַצְחוֹ.

וְלָכֵן אַתֶּם עֹכְשׁוּ בְּחוֹרִים צָעִירִים, דְּעוּ לָכֶם,
 שְׁכַל הָעוֹלָם לְפָנֵיכֶם, מֵצַד אֶחָד — כֹּלָם כְּנִגְדְּכֶם,
 וְאוֹמְרִים לָכֶם: חֲבַל לְהִתְיַגֵּעַ וּלְלַמֵּד, זֶה לֹא נִקְרָא
 לְמוֹד, לָכוּ לִישִׁיבָה אַחֲרַת, שֶׁם תִּצְלִיחוּ יוֹתֵר
 וְכוּ', אֵינִן זֶה מְקוֹמְכֶם וְכוּ', בְּחֹר נִבְעַר וְחָסַר
 דַּעַת, נִמְשָׁךְ אַחַר פְּתוּיִים אֱלוֹ, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁבְּמִקְוֹם
 אַחַר יִהְיֶה לוֹ טוֹב יוֹתֵר, אֲךָ לְבִסוּף נוֹכַח לְרְאוֹת,
 שְׁבִלֵי לְהִתְיַגֵּעַ לֹא יִהְיֶה מְאֹשֵׁר בְּשׁוּם מְקוֹם, אָבֵל

אם בר דעת הוא, אזי חושב: "אף אחד לא יטעה ולא ירמה אותי, אני רוצה רק את הקדוש-ברוך-הוא, אני רוצה ללמד בכל יום חמש ורש"י, כדי שאסיים בכל שבוע את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, ולא משנה היכן אני לומד ובאיזה מקום אני נמצא, אני רוצה לגרס בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר זה הורג את היצר הרע, ולא אכפת לי היכן אני, וכן אגרס דפי גמרא בחשק רב, ואף אקח חברותא שילמד עמי דף גמרא בעיון, כי רבנו ז"ל רצה שנלמד גם בעיון, ואם אצטרף לשלם לו — אעשה כן, העקר שילמד עמי בכל יום דף גמרא עם תוספות ומפרשים, וכן אגרס הרבה מדרש רבה ותנחומא בכל מקום שאהיה", וכך אט אט מתמלא עם תורה. "ומכל שכן אלף בכל יום למקנה ויהי מה, ואזהר מאד להתפלל בכל יום שחרית, מנחה, ערבית במנין, אענה "אמן יהא שמיה רבה" בקול, אברך ברפת-המזון מתוך הסדור, אברך את הקדוש-ברוך-הוא תמיד, ואגיד קריאת שמע שעל המטה בכונה גדולה", אם יקבל על עצמו קבלות אלו בהחלטה נחושה וברצון חזק, היצר הרע יעזב אותו.

רַבֵּנוּ ז"ל יֵשֵׁב בְּחֶדְרוֹ, וְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ — אֵיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְכָל
 הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְזֹאת — עַל-יְדֵי שְׂרוּצִים
 בְּרִצּוֹן חֶזֶק, כְּבֹר יוֹצְאִים מִכָּל הַבְּלִי הַבְּלִים. וְהִנֵּה
 בָּעֵת שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל מְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בָּא חֵיל
 וְנִקְשׁ עַל הַדָּלָת, וְשָׂאֵל: הֲאֵם יֵשׁ כָּאֵן חֵיל עִם
 סוּס שֶׁבָּרַח מִהַפְּלוּגָה? אָמְרוּ לוֹ: אֵין כָּאֵן חֵיל
 וְסוּס — לֵךְ לְשָׁלוֹם. וְהֵלֵךְ לְדַרְכּוֹ. וְרַבֵּנוּ ז"ל
 הִמְשִׁיךְ לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. אַחַר זְמַן מָה בָּא
 עוֹד חֵיל, נִקְשׁ עַל הַדָּלָת וְשָׂאֵל: הֲאֵם יֵשׁ כָּאֵן חֵיל
 וְסוּס שֶׁבָּרַח מִהַפְּלוּגָה? וְעֲנֵנוּ לוֹ בְּשִׁלְיָהּ. וְהֵלֵךְ
 לְדַרְכּוֹ. וְרַבֵּנוּ ז"ל הִמְשִׁיךְ לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם תְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק
 לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְהַתְּבוּדָד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 לְהַסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְרִצּוֹת רַק אוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ. וְהִנֵּה שׁוֹב בָּא חֵיל וְנִקְשׁ עַל הַדָּלָת,
 וְשָׂאֵל: הֲאֵם יֵשׁ כָּאֵן חֵיל שֶׁבָּרַח מִהַפְּלוּגָה?
 וְאָמְרוּ לוֹ: לֵךְ לְשָׁלוֹם, אֵין אֲצִלְנוּ כְּזֶה דָּבָר. וְעֲנָה
 וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: כִּי הֵיִצֵּר הָרַע, אֵינוֹ עוֹזֵב אֶת
 הָאָדָם. אוֹמְרִים לוֹ, שְׂאֵין לוֹ מְקוֹם אֲצִלְנוּ, אֲבָל
 הוּא בָּא שׁוֹב וְשׁוֹב, וְאֵינוֹ מְנִיחַ כָּלָל.

וְלִכֵּן בַּחוּרִים צְעִירִים, אִם רְצוֹנְכֶם לְגַדֵּל
 גְּדוּלֵי עוֹלָם, שֶׁתְּהִיּוּ בְּקִיָּאִים בְּכָל הַתַּנְיָ"ף, בְּכָל
 שְׂשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, בְּכָל הַשֵּׁ"ס, בְּכָל חֻלְקֵי
 הַשְּׁלַחַן עָרוּף, תִּתְחִילוּ לְלַמַּד בְּהַתְמַדָּה גְּדוּלָּה
 מְאֹד, וְאַל תִּסְתַּכְּלוּ עַל אֵף אֶחָד. וְהַעֲקֹר —
 תַּחֲפֹשׂוּ מְקוֹמוֹת מַחְבּוּא, אֲשֶׁר שָׁם תִּתְחַבְּאוּ
 וְתִצְעֲקוּ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 תִּפְתַּח לִי אֶת הַמַּח, שְׂאֲזֹכָה לְלַמַּד, שְׂאֲזֹכָה לְהַבִּין
 מֵה שֶׁאֲנִי לוֹמֵד", וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, בְּהַתְחַלָּה
 כְּשֶׁלֶמַד מִשְׁנֵיּוֹת לֹא הִבִּין כְּלוּם, אֲבָל בְּכֹה הִרְבֵּה
 לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִזְכָּה לְהַבִּין מִשְׁנֵיּוֹת, וְהֵשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ פָּתַח מַחוּ עַד שֶׁהִבִּין. וְכֵן לְמַד גְּמָרָא וְלֹא
 הִבִּין כְּלוּם, בְּכֹה הִרְבֵּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּתֵּן לוֹ
 שְׂכָל וְדַעַת, עַד שֶׁהִבִּין גְּמָרָא, וְכִף הָיָה עִם טוֹר
 וְשְׁלַחַן עָרוּף וְזֹהָר וְתַקוּנִים, שֶׁבְּכֹה הִרְבֵּה לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ, עַד שְׂזֹכָה לְמָה שְׂזֹכָה. וְרַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה,
 שְׂגַם אָנוּ נִזְכָּה לָזֶה. וְלִכֵּן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מִחֻבְרִים
 רְעִים, הַיּוֹם יֵשׁ הִרְבֵּה נְעָרִים מְקַלְקְלִים, שֶׁצְּרִיכִים
 לְבָרַח מֵהֶם כְּמוֹ מֵאֵשׁ שׁוֹרְפֶת, פִּי חֵבֵר רַע יְכוּל
 לְמַשֵּׁךְ אוֹתָךְ לְשֹׂאֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתָּיו. וְהִנֵּה
 תִּסְתַּכְּלוּ עָלַי, גַּם אֲנִי הֵייתִי בְּגִילְכֶם, אֲבָל לֹא
 הִטְעִיתִי אֶת עֲצָמִי, לְמַדְתִּי הִרְבֵּה הִרְבֵּה סִפְרֵי

רַבְּנוּ ז"ל, סִימַתִּי בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת "חַיֵּי-מוֹהַר"ן"
 וְ"שִׁיחוֹת-הַר"ן", וְזֶה נָתַן לִי כַח עֲצוּם לְהִתְבּוֹדֵד
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְהִי לִי רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְפֶרֶט שְׁלַמְדָּתִי בְּכָל יוֹם
 ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁזֶה מְנַקֵּה אוֹתִי,
 זֶה שׁוֹבֵר אֶת הַיֵּצֵר הָרָע שְׁלִי, כִּי גַם אֲנִי רְצִיתִי
 לְשַׁחַק וּלְהִשְׁתּוֹכֵב בַּחוּץ, אוֹ בַעֲת שְׁיָרֵד שְׁלֵג,
 וּחֲבָרִי שֶׁחָקוּ בְּכַדוּרֵי שְׁלֵג, קָשָׁה הָיָה לִי לְהִיּוֹת
 יוֹצֵא דַפֵּן שׁוֹנֶה מִכָּלֵם, עִם כָּל זֹאת הִתְחַמַּקְתִּי
 בְּאֵין רוּאִים, וְטַפְסִתִּי עַל עֲלִית גַּג, וְשָׁם
 הִתְבּוֹדְדָתִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִישׁ לֹא יָדַע
 הֵיכָן אֲנִי. וְזֶה מֵה שְׁעוֹמֵד לִי עַד עַכְשָׁו,
 וְכִשְׁנַעֲשִׁיתִי כְּבָר מְבַגֵּר יוֹתֵר כִּכְּן שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה,
 תִּשְׁעֵ-עֶשְׂרֵה, לְמַדְתִּי הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", עַד
 שְׁזָכִיתִי לְסִיּוֹם בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת כָּל הַ"לְקוּטֵי-
 הַלְכוֹת", וְזֶה מֵה שְׁמַחֲזֵק אוֹתִי עַד הַיּוֹם, שֶׁחֲלָפוּ
 כְּבָר אַרְבָּעִים וְשְׁמוֹנֶה שָׁנִים מֵאֵז, וְרַק הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ מֵה עֶבֶר עָלַי מִשָּׁךְ אַרְבָּעִים
 וְשְׁמוֹנֶה שָׁנִים אֵלּוּ — עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, צָרוֹת
 וְיִסּוּרִים גְּדוּלִים וְסִבָּל כְּבֵד עֲצוּם וְרַב, אֲבָל בְּרוּךְ
 הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, בְּרֹאוֹתִי שְׁאֲלָפִים וְרַבְבוֹת
 אֲנָשִׁים בָּאִים אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל — זֶה הַחִיּוֹת

שְׁלִי! שְׁזַכִּיתִי לְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם
 כָּלוּ. וַיֵּשׁ לִי תְּשׁוּקָה כָּל-כֶּף עֲצוּמָה לְהֵבִיא מְלִיוֹן
 יְהוּדִים אֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ז"ל. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן
 הָיָה כְּשֶׁבָעָה-עָשָׂר אֶלֶף יְהוּדִים, וְעַדִּין אֵין זֶה
 מִסְפִּיק, כִּי הַחֲלוּם שְׁלִי לְהֵבִיא מְלִיוֹן יְהוּדִים
 לְשָׁם.

וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטֹלָנִים! עֲכָשׁוּ בִימֵי
 נְעוּרֵיכֶם, אִם תִּקְחוּ עֲצֻמְכֶם בְּיַדְכֶם, וְתַנִּיחוּ לְכָל
 הַשְּׂטִיּוֹת וְהַהֲבָלִים, שֶׁרַק מְטַמְטָמִים אֶת הַמֶּחֶ
 וְהַלֵּב, וְתַתְּחִילוּ כָּבֹד מֵעַכְשָׁו לְהֵיוֹת בְּחֹרִים
 רְצִינָיִים, אֲזִי תִרְאוּ אֶל אֵילוֹ טוֹבוֹת יְבִיאְכֶם
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הָעֶקֶר שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה שְׂמֵחִים
 וְעֲלִיזִים, וְאֵל תַּתְּחַבְּרוּ לְחֻבְרִים רָעִים, תִּרְאוּ לְקַיֵּם
 מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם אֲשֶׁר הִיא הַמְּצֻנָה הַחֲשׂוּבָה
 בְּיוֹתֵר.

מִסְפָּרִים עַל הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ ר' מֹשֶׁה לֵיב
 מִסְאֵסוֹב זי"ע, שֶׁהָיָה יָחִיד בְּדוֹרוֹ בְּעֵנִין פְּדִיוֹן
 שְׁבוּיִים, וְתָמִיד עָסַק בְּזֶה, כִּי בִימֵים הָהֵם
 הַפְּרִיצִים הַגּוֹיִים הִשְׁכִּירוּ אֶת בֵּית הַמִּרְזֵחַ לִיהוּדֵי,
 וְאִם לֹא הָיָה לוֹ לְשַׁלֵּם דָּמֵי חֲכִירָה, הָיָה מְכַנְּסִים

אותו ובני משפחתו למרתף עמק בפעי האדמה. והצדיק הקדוש הזה נטל על עצמו מצות עשה זו של פדיון שבויים, ועסק באספת צדקה לפדות את המשפחות שנפלו בשבי הפריץ. ואיך זכה למצוה כזו? אלא הוא כבד את אביו בשלמות. אביו גר בפעיר ברעד, ושמו היה ר' יעקב, יהודי פשוט מלא אמונה בהקדוש-ברוך-הוא. רבו של ר' משה לייב היה ר' מיכל מזלאטשוב זי"ע, שהיה תלמיד הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע. וכל-כך אהב את רבו, שלא יכול היה לנתק עצמו ממנו, אבל אהב גם את אביו, ולא יכול היה לנתק עצמו ממנו. בכך מה יעשה? האב גר בפעיר ברעד, שהיתה רחוקה מאד מעיר זלאטשוב מקום רבו, והתישב בדעתו, שיגור באמצע — בין זלאטשוב לברעד, וזו העירה סאסוב, וכך נתפרסם לצדיק מסאסוב. ובעת השלגים לא יכול היה לנסע לעיר ברעד לבקר את אביו, והלך לתחנת העגלונים ושאל: מי נוסע לברעד?! ואמר לעגלון שנאות — "נא מסר דרישת שלום חמה לאבי, ושהכל כשורה עמי", ולעתים מסר כמה וכמה פעמים ביום דרישות שלום, כל-כך אהב את אביו וכבדו. ומצד שני אהב מאד את

רבו, שלמדו דרך איך לאהב את הקדוש-ברוך-
הוא, איך לאהב את התורה והמצוות, איך לנהג
בין אדם לחברו וכו'.

ולכן ראו גם אתם לכבד את הוריקם, אשר
היא מצות עשה של כבוד אב ואם, וחסונה
שבחסונות. ואומרים חכמינו הקדושים (קדושין
ל:): בזמן שאדם מכבד את אביו ואמו, אמר
הקדוש-ברוך-הוא: מעלה אני עליהם כאלו דרתי
ביניהם וכבדוני. וכן אומרים חכמינו הקדושים
(מדרש אגדה): כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-
הוא, ואינו מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם.
וכן צריכים לכבד מאד את הרב הצדיק שאליו
אנו מקרבים, ובזכות שניקר ונכבד את ההורים
ואת הצדיק שמלמדנו תורה, נזכה להמשיך על
עצמנו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך
שמו, ותמיד נסתכל רק על הקדוש-ברוך-הוא
ולא על הבלי הבליים. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-
מוהר"ן, חלק א', סימן א'), שאיש הישראלי צריך
להסתכל על השכל שבכל דבר, להסתכל על
הקדוש-ברוך-הוא שנמצא בכל פרט ופרט, ואם
תהיו חזקים בזה — תראו למה תזכו, רק תקחו

להיות בחור מצליח

קפח

עצמכם בידכם, ותכניסו דבורים אלו עמק
בלבכם.

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!